

VEDTAK I SAK 2018/3

Klager:

Naturvernforbundet i Hedmark
skogutvalg.hedmark.naturvern@gmail.com

Innklaget:

Glommen skog
Grindalsvegen 3
2406 Elverum
firmapost@glommen.skog.no

Nortømmer AS
Svartbekkvegen 1
2406 Elverum
post@nortommer.no

Saken gjelder

Saken gjelder mangelfull informasjon om livsløpstrær fra Glommen skog og Nortømmer.

Saksgang

Naturvernforbundet i Hedmark klaget 12. juni 2018 på mangelfull informasjon om livsløpstrær fra Glommen skog og Nortømmer. Det fremgår av klagen at Naturvernforbundet i Hedmark og lokallaget i Elverum og Åmot ved flere anledninger har bedt Glommen Skog og Nortømmer, som ofte utfører hogst for private grunneiere, om informasjon om hvor såkalte livsløpstrær er satt igjen etter hogster. Slik informasjon har imidlertid ikke blitt stilt til rådighet for Naturvernforbundet i en anvendelig form ettersom identifikasjon av enkeltrær eller grupper av trær er umulig ut i fra svaret fra virksomhetene.

Naturvernforbundet har i klagen anført:

"Både Glommen Skog og Nortømmer har sendt oss kart som indikerer hvor livsløpstrær er satt igjen. Måten trærne er kartfestet på, er imidlertid ikke tilstrekkelig presis til at vi – eller noen andre – kan finne dem i terrenget. Nortømmer og Glommen hevder at deres maskinførere kan identifisere dem. Det kan så være, men uten at vi, andre representanter for allmennheten eller kommuner og andre myndigheter kan finne trærne, er det ikke mulig å følge med på om regelverket faktisk overholdes. Naturvernforbundet mener derfor manglende informasjon om dette er et brudd på miljøinformasjonsloven."

Naturvernforbundet mener også det er uklart hvordan eventuelle framtidige operatører som ikke har tilknytning til Nortømmer eller Glommen skal kunne identifisere trærne. Naturvernforbundet opplyser videre at Nortømmer i en e-post har sagt at man ser problemet, og at det i framtida kanskje kommer programvare som kan løse det. Naturvernforbundet mener dette ikke kan fritta for plikten til å gi miljøinformasjon til allmennheten allerede i dag. At reell og brukbar informasjon stilles til

rådighet er viktig for at allmennheten skal kunne følge med på hvordan skogbruket drives, og dermed også for tillitsforholdet mellom skogbruket og allmennheten. Naturvernforbundet mener også at dette må være avgjørende for at kommunen som tilsynsmyndighet skal kunne følge med. Derfor må det kreves en form for kartfesting som faktisk muliggjør identifikasjon av enkeltrær eller grupper av trær. Naturvernforbundet peker på at Glommen Skog og Nortømmer viser ikke vilje til å introdusere ordninger, f.eks. legge denne informasjonen i åpne database, som kan gi slik tilgang på en hensiktsmessig måte. Naturvernforbundet er ikke kjent med hvordan dette praktiseres av andre aktører i skogbruket, men antar at problemet er like stort der.

Vedlagt klagen er e-post fra Nortømmer 11. desember 2017 og brev fra Glommen skog 8. desember 2017. Sekretariatet har spurt klager om det har vært kontakt mellom Naturvernforbundet og virksomhetene etter at Naturvernforbundet mottok disse svarene. I e-post 26. juni 2018 svarer Naturvernforbundet følgende:

"Det forholder seg slik at de vedlagte epostene er de eneste som gjelder de sakene vi har valgt ut som eksempler. Vi har ikke hatt kontakt med Glommen eller Nortømmer om disse sakene etter at epostene ble mottatt. Imidlertid har vi fått lignende svar om andre konkrete saker. Disse skiller seg lite fra det to som er oversendt. Vi har også skrevet brev til skogbrukssjefen i Åmot kommune (hvor de aktuelle hogstene har foregått), fordi vi mener kommunen som tilsynsmyndighet har inntatt en noe passiv rolle når det gjelder slike saker. Vi har også bedt om Fylkesmannens syn på kommunens rolle og ansvar. Vi har fått et svar fra kommunen som etter vårt syn er lite tilfredsstillende, og dette har vi så besvart med anmodning om utdyping av flere forhold. Fylkesmannen har også svart, og støtter så vidt vi kan se vårt syn på kommunens rolle, men går ikke inn enkeltspørsmål som f.eks. krav om kartfesting av livsløpstrær."

Nortømmer har i e-post 11. desember 2017 til klager sagt at de ikke er enige i at miljøinformasjonsloven er brutt. Nortømmers oppfatning er at de ikke er pliktige til å skaffe frem informasjon som det etter lov og standardkrav ikke er krav om å dokumentere/kartfeste, og som dermed ikke lett kan distribueres videre. Nortømmer uttaler videre: *"Om det faktisk er nok livsløpstrær representert tilhørende et driftsområde må oftest gjøres ved befaring og i kontakt med skogeier. F.eks. kan livsløpstrær satt igjen i ei bratt li som er i kanten av et hogstfelt ikke bli kartfestet og dokumentert, fordi det virker opplagt for skogforvalter at de ikke kan nås i en senere drift. Vi presiserer at det etter standarden er krav om at livsløpstrærne skal kunne identifiseres. Det er et krav om at de skal kartfestet og dokumenteres kun der det kan være fare for at de kan bli avvirket ved senere drift. Vi mener at vi ikke er særlig tilbakeholdne med å gi ut informasjonen der vi har den dokumentert/kartfestet."*

Glommen skog har i brev 8. desember 2017 til klager uttalt at livsløpstrær for begge de aktuelle hogstene er satt igjen og kartfestet som gruppe i tilknytning til kantsone. Og videre:

"Naturvernforbundet har på forespørsel fått beskrivelse og kart som viser hvor gruppen av livsløpstrær er satt igjen. Vi mener at Naturvernforbundet har fått god beskrivelse av hvor livsløpstrær er satt igjen i forbindelse med de aktuelle driftene. Vi kan ikke se at vi har nektet Naturvernforbundet innsyn i hvor livsløpstrær er plassert og er forundret over at dette dukker opp igjen med bakgrunn i de svar vi tidligere har gitt i saken."

Nemndas vurdering

Det følger av miljøinformasjonsloven § 19 andre ledd at klagefristen er tre uker fra underretning om avslag på krav om miljøinformasjon er kommet frem til den som krever innsyn. Klagefristen er således oversittet med 6 måneder.

Verken miljøinformasjonsloven eller forskrift om Klagenemnda for miljøinformasjon inneholder regler om oppreisning for oversittelse av klagefristen. Nemnda har imidlertid i tidligere avgjørelser gitt uttrykk for at forvaltningsrettslige prinsipper om fristoppreisning kan legges til grunn for saker etter miljøinformasjonsloven, se sak 2005/11 og sak 2013/7. I disse sakene tok nemnda sakene under behandling selv om klagefristen var oversittet med henholdsvis 6 dager og 1 dag.

Nemnda opprettholder sitt standpunkt om at forvaltningsrettslige regler om oppreisning for fristoversittelse kan anvendes tilsvarende ved oversittelse av klagefristen i miljøinformasjonsloven § 19 andre ledd.

Det følger av forvaltningsloven § 31 første ledd at en klage kan tas under behandling selv om klagefristen er oversittet i tilfeller der a) parten ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med å klage etterpå, eller b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd. Som utgangspunkt er det opp til organets frie skjønn å avgjøre spørsmålet om klagen skal behandles. Ingen har rettskrav på oppreisning for fristoversittelse, men for å gi oppreisning etter forvaltningsloven § 31 må vilkårene i bokstav a eller b være tilstede.

I Ot.prp. nr. 38 (1964 – 1965) er det lag til grunn at "*forsømmelsen vil være uforskyldt - når f.eks. underretningen ikke har inneholdt noen opplysning om klageretten eller gitt uriktige opplysninger om fristen eller klagemyndighetene, eller når vedkommende på grunn av reisefravær eller sykdom ikke har kunnet gjøre seg kjent med vedtaket. Forutsetningen er videre at ikke særlige grunner taler mot å gi oppreisning. Hensynet til en annen part kan f.eks. tilsi at oppreisning ikke bør gis når vedkommende med full grunn har innrettet seg etter det vedtak som er truffet*". Innrettelseshensyn er et sentralt hensyn bak forvaltningslovens regler om klagefrist og oversittelse av fristen, men dette gjør seg ikke like sterkt gjeldende ved oversittelse av fristen for klage på avslag om miljøinformasjon eller opplysninger om helse- eller miljøskadelig innhold i produkter. Samtidig er det et viktig utgangspunkt at partene i saken skal kunne forholde seg til at en sak er avsluttet når klagefristen er ute.

Klagenemnda legger til grunn at vilkåret i forvaltningsloven § 31 første ledd a ikke er oppfylt, ettersom Naturvernforbundet i Hedmark må antas å være kjent med Miljøinformasjonsloven og derfor også burde være kjent med klagefristen i § 19. I informasjon fra sekretariatet er det også gitt opplysninger om klagefristen og Naturvernforbundet har ikke påberopt noen spesiell grunn for at det er klaget så lang tid etter at klagefristen er utløpt.

Etter forvaltningsloven § 31 første ledd b kan oppreisning gis dersom det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd, for eksempel at det er svært viktig for klageren personlig å få en ny prøving, eller at saken gjelder et rettsspørsmål som det er viktig å få løst også av hensyn til fremtidige saker (Eckhoff/Smith, Forvaltningsrett s. 317).

Nemnda registrerer at klager mener at informasjonskravet vil være relevant for flere saker. Fristoversittelsen er på ca. 6 måneder og er betydelig lengre enn i andre saker hvor nemnda har tatt sakene opp til behandling. Ettersom fristoversittelsen er så vidt betydelig, mener nemnda at det må foreligge helt spesielle grunner for å ta saken til behandling. Nemnda anser at vilkåret om særlige grunner i § 31 første ledd b, ikke er oppfylt i denne saken.

Nemnda legger til grunn at vilkårene i forvaltningsloven § 31 første ledd ikke er oppfylt, og at det derfor ikke er grunnlag for å gi oppreisning for fristoversittelse. Nemnda legger samtidig til grunn at klager vil kunne henvende seg til Glommen skog og Nortømmer på nytt og at nye svar (eller manglende svar) vil kunne utløse ny klagefrist.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser (miljøinformasjonsloven) § 19 fattes følgende vedtak:

Klagen avvises.

Vedtaket er avsagt etter skriftlig saksbehandling på e-post til medlemmene i Klagenemnda for miljøinformasjon. Vedtaket er datert den dagen alle medlemmene har gitt sitt samtykke til teksten.

Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett.

Tvist om plikter og rettigheter etter mil. kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål.

Partene i søksmålet vil være den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.

10. august 2018

Hans Petter Graver
Sigrid Andersen Cabot
Ina Lindahl Nyrud
Trude H. Nordli